

Winckel der Sijde stoffen en kostelijke Lakenen

schilderij door Matthijs Naiveu, 1709, coll. Stedelijk Museum de Lakenhal, Leiden

De 'rijkste Winckels der Sijde stoffen en kostelijke Lakenen' schrijft Melchior Fockens in 1662, waren gevestigd in Amsterdam. Ook ambachtslieden als zijdewevers en zijdereders, passament- en lintwevers waren naar Amsterdam gekomen (gedreven door politieke onrust of godsdienstvervolgingen) en zij hebben zich met name in de Jordaan gevestigd. Een greep uit de koopwaar in een 17^e eeuwse stoffen winkel:

Kamper linnen,

carsaij, groffe wollen stof, waarschijnlijk in Kersey (Engeland) gemaakt

calemink, glanzende wollen stof

serge, gekeperde wollen stof

grein, wollen stof in platbinding, vaak geglansd

sargies de daen (= sargie d' Nîmes) wollen stof uit Nîmes

saij, lichte gekeperde wollen stof

Manchester baai, ruwe wollen stof in platbinding

laken, wollen stof van geeraard garen in platbinding

camelot, in platbinding geweven, gladde stof

polemite, geverfde camelot

damast

beddentijk

zijde

trijp, wanddecoratie van zijde, met ingeweven taferelen.

Alvorens stoffen in de winkel konden worden aangeboden, of als wanddecoratie geschikt waren, moesten ze nog worden geverfd. Wegens de uiterst giftige materialen die daarin omgingen werden dergelijke bedrijfjes al sinds 1591 verplicht zich aan de rand van de hoofdstad te vestigen.

Het geliefde karmozijnrood (veelal op de wanden in stadspaleizen aangebracht) werd verkregen uit rattenkruid (arsenicum) en het veel gebruikte loodwit (giftige oxyde) was evenzeer berucht.

De zijdenlaken-fabrikeurs, waarvan bijvoorbeeld de zeer bekende (doopsgezinde) familie Van Lennep zich vestigde aan de Gouden Bocht, waren meestal kapitaalkrachtig en zij wisten de ruwe zijde van overal ter wereld te importeren: routes liepen via Aleppo en Smyrna, naar Italië (Venetië, Napels, Bologna, Genua en Bergamo). Maar ook rechtstreekse verschepping en verhandeling door de VOC was aan de orde.

Het is niet erg bekend, dat ruwe zijde in Amsterdam verwerkt werd tot zijden garens en stoffen.